

De schillenboer is terug van weggeweest

Bij de start van het inzamelen van etensresten met bakfietsen in Hengelo werden kleine containers uitgedeeld.

Etensresten inzamelen in een binnenstad of bij hoogbouw, het is voor de meeste gemeenten en afvalinzamelaars in Nederland geen peulenschil. In Hengelo hebben ze er echter een bijzondere oplossing voor bedacht. Daar is de ouderwetse schillenboer weer in het straatbeeld teruggekeerd. Lekker nostalgisch en het werkt ook nog eens bijzonder goed.

Zes loeizware bakfietsen rijden er sinds juni rond in de Twentse gemeente Hengelo. "We hebben ze zelf opgehaald bij de fabriek in Heeten en hebben de vijftig kilometer terug naar Hengelo fietsend afgelegd", zegt Bas Assink van Twente Milieu. Medewerkers van de afvalinzamelaar en van de gemeente Hengelo wilden aan den lijve

gezien. Deelname is overal hoog", legt projectleider Auke Doornbosch van de gemeente Hengelo uit. Hij wist vooraf niet goed of zijn idee wel zou aanslaan. "Ik had gerekend op zo'n 250 aanmeldingen. Dat aantal zou voor de informatievoorziening ideaal zijn. Maar

Auke Doornbosch: "De opgehaalde etensresten worden gefermenteerd en gaan voor een deel naar de stadstuin van Hengelo en voor een deel wordt er potgrond van gemaakt voor de bloembakken in de binnenstad."

ondervinden hoe het is om met de 150 kilo zware kar rond te rijden. "En dat is best een uitdaging, maar gelukkig hoeven de ophalers maar een paar kilometer per ronde."

Verrassend

Het idee is even simpel als effectief. Drie maal per week komt er iemand met de schillenkar langs om etensresten op te halen. De proef bestrijkt drie delen van de stad: het centrum, een deel met duurdere appartementen en een sociaal zwakker deel. "We doen dat om te kijken of er verschillen zijn, maar voorlopig hebben we die nog niet

na een week hadden zich al 400 adressen gemeld. Dat was verrassend positief."

Volgens Doornbosch zijn er twee belangrijke redenen voor mensen om aan het project mee te doen. "Er is een groep die het vanwege het milieu doet. Zij wilden altijd al etensresten scheiden, maar hadden die mogelijkheid niet omdat ze in de binnenstad of in een flat wonen. Voor een ander deel is de afweging financieel. We hebben in Hengelo diftar dus hoe minder er in de grijze container voor restafval terechtkomt, hoe beter

het is voor de portemonnee. Ik begrijp dat mensen per twee weken ongeveer een volle vuilniszak minder aan restafval overhouden. En een kilo kost ongeveer een euro, dus reken maar uit. De opgehaalde etensresten worden gefermenteerd en gaan voor een deel naar de stadstuin van Hengelo en voor een deel wordt er potgrond van gemaakt. En die grond gaat weer naar de bloembakken in de binnenstad. Zo is de hele kringloop weer rond, circulaire economie op zijn best. We hebben bovendien mensen van de sociale werkplaats ingeschakeld om met de kar rond te gaan. Zo heeft het project nog een extra maatschappelijke functie”, legt hij uit.

Geen tuinafval

Groot voordeel van deze manier van inzamelen is dat er persoonlijk contact is tussen de bewoners en de ophaler, zo stelt de projectleider. “Er ontstaat een soort kletsmomentje tussen de ophaler en de bewoners. En er is echte controle van wat er weggegooid wordt. Daar valt of staat het mee, want je krijgt op deze manier hoogwaardig afval dat prima geschikt is voor fermentatie.” Er is bewust alleen gekozen voor etensresten en niet voor tuinafval. “Tuinafval is eigenlijk vier keer niets. Die kun je beter apart naar de milieustraat brengen. Het ferment wordt gebruikt voor stadslandbouw in de gemeente en het fruit en groente dat daar weer op groeit, gaat voor een deel naar de voedselbank. “Zo houden we het allemaal binnen de gemeente.” Volgens Doornbosch is het gebruik van bakfietsen bovendien goedkoper dan de inzet van een busje om bananenschillen en kippenbotjes op te halen.

Twente Milieu kijkt geïnteresseerd mee naar het project. Volgens Bas Assink komen er in de toekomst waarschijnlijk nog drie nieuwe gemeenten bij in hun werkgebied die ook de schillenboer weer in ere zullen herstellen. “De roep om gft te scheiden wordt steeds groter, maar voor hoogbouw en binnensteden is de inzameling lastig. Tot nu toe werd er altijd gezegd dat mensen een gft-container op hun eigen grondgebied mochten plaatsen. Wie die ruimte niet heeft kon in sommige gevallen de etensresten en tuinafval naar de milieustraat brengen. Er zijn er maar een paar die dat echt doen. Dus toen Hengelo met het bakfietsidee kwam, waren we meteen nieuwsgierig. Het sluit daarnaast ook aan bij de wens om vrachtwagens zo veel mogelijk uit de binnenstad te houden.”

De vraag is echter of de bakfiets ook op grotere schaal inzetbaar is. Volgens Bas Assink zal dat moeten blijken. “Je moet bijvoorbeeld ook goed naar de ophaalmomenten kijken. Nu is dat meestal voor 16.00 uur. Veel mensen zijn dan aan het werk.” Ook de financiën spelen een rol. “In Hengelo maken ze gebruik van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Als een

De opgehaalde etensresten worden gefermenteerd en gaan voor een deel naar de stadstuin van Hengelo.

gemeente wil bijdragen aan de inzet van mensen die anders toch maar in de kaartenbak van sociale zaken zitten, dan zou dat al schelen.”

Apeldoorn

In onder meer de gemeente Apeldoorn is in het verleden ook geprobeerd om de schillenboer weer tot leven te wekken. In Apeldoorn werkten ze tussen 2009 en 2013 met een werkstudent die in een Mercedes Sprinter langs kwam om gft-afval op te halen. Het project kostte de gemeente jaarlijks 350.000 euro en leverde te weinig op, zo werd vier jaar na de invoering door de gemeenteraad geconcludeerd. En daarmee ging er een streep door de schillenboer. Maar er zijn behoorlijke verschillen tussen Apeldoorn en Hengelo, meent Auke Doornbosch. “In Apeldoorn gingen ze niet huis aan huis langs, maar stonden ze op vaste plekken. En wij delen kleine 4 liter containers uit. Die kan iedereen gemakkelijk thuis kwijt en is eenvoudig leeg te kieperen in de grote bak op de bakfiets.”

Volgens Twente Milieu is de Hengelose schillenboer vooral een interessant middel om als instrument in te zetten, maar is er ook behoefte aan andere oplossingen. “Het gaat voor een deel om maatwerk en voor een ander deel om doelgroepenbeleid. Dus daar kijken we nu ook naar.” Auke Doornbosch van de gemeente Hengelo zegt dat het bakfietsproject in ieder geval nog een jaar door zal gaan. “We willen alle seizoenen meemaken. Dan weten we beter waar we allemaal tegenaan lopen. Daarna, als de pilot zich echt bewezen heeft, kunnen we het wellicht over de hele stad uitrollen.” Op korte termijn breidt Hengelo het arsenaal bakfietsen alvast uit met enkele nieuwe exemplaren.

Tekst: Sander Wageman